

ELOFIZETES
HELYBEN ÉS VIDEKEN
 Egy évre ... 180 Lei.
 Fél évre ... 90 Lei.
 Egy negyed évre 45 Lei.
 Egy óra ... 15 Lei.

Nyitási költségek
 megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG
 Aradi és csanádi egyetől
 vasútiak palotájában
 TELEFON-SZÁM: 221

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Résvény-
 Társaság.
 Főlevezető: Regele Ferdi-
 nánd 1. (József) tóh. ut 22-
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1921

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, január 9.

A múlt bünei. Argetoianu miniszter a leu eséséről.

A leu kurzusának esése a párisi piacon román pénzügyi körökben meglehetősen nyugtalan-ságot keltett. Az *Indreptarea* kormánylap mukatársa *Argetoianu* belügyminiszterhez fordult felvilágosításért. Bár azóta a leu árfolyama ismét emelkedett, mégis érdekes a miniszter sok fontos megjegyzése, amelyeket alább ismertettünk.

— A leu esőkenése, mondotta *Argetoianu*, a *Bratianu*-kormány előrelátása hiányának és egyéb hibáinak tudható be. Ha a *Bratianu*-kormány a háború kitörésekor Angliával és Franciaországgal pénzügyi egyezményt kötött volna, miként Szerbia és Belgium tették, a leut megkímélték volna minden ingadozástól. További hiba az volt, hogy a fizetések fedezetére szolgáló kincstári jegyek a külföldön kézzől-kézre jártak, a helyett, hogy a kormány mindama országokkal, amelyekben fizetési kötelezettségei voltak, bank konzorcium révén megegyezett volna, amivel a kincstári jegyek kamatainak kifizetését és a jegyek beváltását szabályozhatta volna. Ehelyett az állam az egyik missziót a másik után küldte Amerikába, Franciaországba és Angliába, hogy árukat vásároljanak. A missziók vezetőinek zsebe telve volt fizetési utalványokkal, amelyeket minden rendszer nélkül szétszórtak. Hónapokra volt szükség, amíg meg lehetett állapítani, hogy az utalványok kiknek kezében vannak. És miután sem a honokat, sem a kamatokat nem fizették, az utalványok tulajdonosai szabadulni igyekeztek tőlük és poton áron tudták rajtuk, gyakran oly neveltséges összegért, amely eredeti értékük 6-7 százalékának sem felelt meg. A kincstári jegyek elértéktelenedése nagy mértékben hozzájárult a leu eséséhez.

— E két okhoz járult még a spekuláció. Szerencsétlenségre azok, akik a leuval Párisban spekulálnak, román állampolgárok. Névszerint ismerem őket. A törvény azonban nem ad módot, hogy eljárjak ellenük. Tévedés azonban azt hinni, hogy a leu árfolyamának esőkenése a kivitel csekélységében leli magyarázatát. Kivitelünk amugy is csekély és ezt

ma a behozatal korlátozásával kiegyenlítjük. A *Bratianu*-kormány további hibája a román követeléseknek 1916. augusztus 14-én történt zárolása. Ennek az lett a következménye, hogy 1914 augusztusától 1916 augusztusáig a semleges és szövetséges kezekbe került követeléseket ki kellett fizetnünk. Innen származik a Németországgal való likvidálásnál mutatkozó zuhanása aktívánk bilancának. Természetesen ez is kedvezőtlen befolyással volt a leu kurzusára.

— A baj egyedüli orvoslása az volna, ha Párisban beszüntetnék a leu-spekulációt. Ehhez azonban sajtó és tőke, tehát magánvállalkozás szükséges. A nemzeti banktól kérjük ezt a támogatást. A bank azonban, bármennyire is előtérbe helyezi az állam érdekeit, nem teljesítette a kérélnet. Ugyan

ezt tette a többi nagy bank is. Mindaddig, amíg eredményesen fel nem lépünk a spekuláció ellen, minden más eszköz hiábavaló. Egész sor rendszabályt alkalmaztunk, de eredményt nem értünk el. A vasúti forgalom javulása némileg kedvező hatással lesz a leu kurzusára. Háromszázezer vagon árpa, zab és tengeri és 40 ezer vagon épületfa vár kivitelre. Az anyag értéke meghaladja a milliárdot, de a forgalmat okvetlenül emelnünk kell. 1914 évtől a múlt év márciusáig egyetlen mozdonyt sem rendeltünk. Ezért kell igen drágán vásárolnunk és javítatnunk mozdonyt. A forgalomban lévő mozdonyok elérkeztek teljesítőképességük határához. De bármennyit is kell fizetnünk a mozdonyok javításáért, ennek meg kell lennie, mert minden hiányzó mozdony még nagyobb károkat okoz az országnak.

zárni és aki záróra után az utcán tartózkodik, annak része van abban a cseppet sem kellemes mulatságban, hogy a patrouillok megfogják és fogságba cipelik, ahonnan csak másnap reggel bocsátják el, ha papírjai rendben vannak. Ha nem tudja magát igazolni, a börtönben marad és ha kiderül, hogy forradalmár, akkor egész életén át ott marad, ami nem jelent ugyan hosszú időt, mert élete tartama csak néhány napra terjed. De éppen a forradalmárok óvatosak, mert alkonyatkor már nem mutatkoznak az utcán, hanem házaikban maradnak és ott tartják itkos üléseiket. És ha ezek sokáig tartanak, az összeesküvők egész reggelig együtt maradnak és csak akkor távoznak, ha a patrouillok ritkábbak és kevésbé éberek.

Devizaközpont.

BUCUREȘTI. A pénzügyi tanács elhatározta, hogy devizaközpontot létesít, amely a valuta megjavítását fogja szorgalmazni. Elhatározta továbbá a pénzügyi tanács a behozatal szigorubb korlátozását és megállapította, hogy a kivitelre szánt árukért fizetés eszközül csak leu szabad elfogadni.

A harcias Franciaország.

PÁRIS. *Teygues* miniszterelnök a kamarában mondott beszédében kijelentette, hogy Franciaország legfelsőbb katonai vezetői teljesen ismerik Németország hirtelenségét és ama véleményben vannak, hogy a szolgálati időt 18 hónapra le lehet szállítani, anélkül, hogy ezzel Franciaország biztonságát veszélyeztetnék. A német hadsereg létszámát nemsokára 150.000 emberre szállítják le. Franciaország békés állam marad, de ha tegnapi ellensége a szövödést nem teljesíti és revansot keres, rendelkezni fogunk azokkal az eszközökkel, hogy szükség esetén erőszakkal is keresztülvigyük a békeszerződés teljesítését. A mi katonai törvényeinknek ez a célja. Minket már nem fenyeget, mint 1914-ben a megrohanás veszedelme. Ott állunk a Rajna bal partián és kezünkben tartjuk azokat a hídfeket, amelyeket 15 év múlva hagyunk el, ha a szerződést teljesítik, de továbbra is ott fogunk maradni, ha ez az eset nem következik be.

Az ir vulkán. Egy angol elmé-nyei Dublinban.

DUBLIN. Egy angol ur, aki hat hónapig tartózkodott Írországban s ott sokat látott és tapasztalt, a *Daily Mail*ban közli érdekes impresszióit. Írország az utóbbi időben valóságos vulkáná alakult át, amely időről-időre kitör. Ezt hirtelen hatalmas kitörés fogja követni, amelynek beláthatatlan következményei lehetnek. Írországban igen nagy azoknak száma, akik nincsenek megelégedve az angol uralommal és Írországot szabaddá akarják tenni. Igen hatalmas a sinffeniek befolyása, a kik az ir lakosság minden rétegéből igen gazdag segítőeszközöket kapnak. Ugyancsak táplálják az anyaország elleni gyűlöletet az Amerikában élő irek is. *Dunn James* — ez a neve a cikkíró angolnak — azt mondja, hogy az a hat hónap, amelyet Dublinban töltött, élete legizgalmasabb korszaka.

— Nincs film — írja többek között — amely oly szenzációsan hatna, mint az, amit az elmúlt fél év alatt látnom kellett. Egy film-társaság vagyontokat szerezhetett volna mindarról, amit láttam. A saját szememmel láttam, hogy Derryben, Dublinban, Belfastban és Corkban a nyitl utcán embereket löttek agyon. Résztvettem sinffeniek kihallgatásán és be-

széltem férfiakkal, akik biztosan tudták, hogy napjaik meg vannak számlálva. Feltartóztattak sinffeniek, akik fegyverük csövét arcomnak szegezték és csak akkor bocsátottak szabadon, amikor biztosítottam őket, hogy angol tisztek között nincs rokonom. Aludtam egy házban, amely 100 lépényire volt egy utcától, amelynek háza azon az éjszakán a levegőbe röpültek. Hallottam pisztolylövéseket, amelyekkel egy embert megöltek. Ezzel az emberrel fél órával előbb egy étteremben együtt ültem, kellemesen beszéltem és akinek büne csak abból állott, hogy személyazonossági igazolványát otthon felejtette. Ezért kémmek tartották és végrehajtották rajta a halálos ítéletet. Azt tapasztaltam, hogy az erősen radikális mozgalom, amely Írországban néhány nap előtt még uralmon volt, hanyatlóban van és hogy már nem a sinffeniek, hanem a mérsékeltberek uralkodnak, akik nem oly brutálisak, mint a nagyobb csoport, amelynek minden eszköz szent, hogy az előtte oly szent célt elérhesse. Írországban az élet jelenleg igen csendes. Erről a kormány gondoskodik, amely nem tűri a hosszú fennmaradást és az éjszakai csatangolást. Alkonyatkor a házakat be kell

Egymillió — egy festményért.

(Százazretket keresnek a festőművészek.)

BUDAPEST. Egy évvel ezelőtt úgy látszott, hogy a moló vásárlási diű és az árak szertelensége, utolsó fellobbanása a művészet iránt való érdeklődésnek és egyben végső erőfeszítése a biztosabb révbe igyekvő pénznek. Tévedés volt. A művészetért — régiért és újért, holtért és élőért — még soha annyi pénzt nem adtak, mint mostanság. A művészeti vásár áralakulásait a kiállításokon és az aukciókon ellenőrzhetjük legmegbízhatóbb módon az érdeklődő. Nos hát az Ernst-muzeum idei első aukciója, mely október havában zajlott le, *tízmilliós eredménnyel végződött*. Akkorra összeg ez, amilyent még nálunk aukció nem jövedelmezett. Pedig igazán szertelen áron nem is kelt el ezen az aukción semmi. A legnagyobb tétel, egy angol gobelin, mindössze 275.000 korona volt. Igaz, hogy másrészt egész jelentéktelen tárgyakat, másod- és harmadrendű piktorok tucatmunkáit, megdöbbentő nagy áron vették meg. Például *Eechout* bibliai tárgy képe, melyet a Szépművészeti Múzeum vett meg 1.050.000 koronaért, még öt évvel ezelőtt 30.000 koronát is nehezen ért volna meg. Ma azonban nem is sok érte egy millió, ha meg

gondoljuk, hogy ez a szemre nézhető összeg alig 20—25.000 forintot jelent hollandi pénzben. Annyit pedig bizvást megadnának érte Hollandiában ma is. Ez a vásárlás volt különben az aukció nagy szenzációja. De a kisebb esetek sem voltak kevésbé szenzációsak. *Munkácsynak* egy nem is szerencsés korszakából való festménye (Nő virágok között), amelyen alig emlékeztek valami Munkácsyra, 680.000 koronaért kelt el, egy másik Munkácsy, amannál is gyengébb munka, csaknem 300.000 koronaért. A Szépművészeti Múzeum elől vásárolta el *Frankel* Ernő, az ismert képkereskedő a boldogtalan *Paál* Lászlónak egy tájképét és 390.000 koronát fizetett érte. *Paál* képeért sem adtak még soha sem ennyit. Nem érdektelen, hogy *Frankel* a frissen vásárolt képen nyomban tul is adott, persze megfelelő haszonnal.

Általában érdekes jelenség, hogy a képpel kereskedők száma mennyire megnőtt. Szinte nem is látszanak már a gyűjtők a kereskedőktől. Aki mit vesz, azért vásárolja, hogy mielőbb tulajdon rajta. Középszkolai tanárok, magántisztviselők vásárolnak nemcsak a műtermekben, hanem az aukciókon is és nem egyjűk tekintélyes összeget kockáztat. Azaz, hogy kockáztatni alig kockáztat valamit, mert az üzlet biztos. Végül is el tudja adni, amitől szaba-

dulni kíván. A műtárgyforgalomnak szimptomája a kép- és régiségkereskedések szaporodása. A nagytőke is belefekszik az üzletbe. Nemrégiben alakult meg a *Helikon*, majd a *Magyar Studio*. Mind a kettő részvénytársaság, s mind a kettő műtárgyakkal kereskedik és aukciók rendezésére készül. A mindjárt a bolsevizmus bukása után megalakult *Artes* részvénytársaság már Amerikában terjeszti a magyar művészetet. Első kép- és szoborexpedíciója már kint van. Ha az aukción milliók forognak meg, a műtermekben sem kopnak fel az átlak. Igen ügyefogyott művész legyen az, aki meg nem keres annyit, amennyire a megélhetéshez szüksége van. Az ismert és népszerű művészek munkáit félig készen kapkodja el a közönség. Jeltemzők erre a mohóságra azok az árak, melyeket az aukciókon adnak meg élő művészek alkotásaiért. Az Ernst-Muzeum októberi aukcióján *Csók* István egy képeért 49.000 koronát fizettek, *Magyar-Mannheimer* Gusztáv egy férfi fejéért 50.000 koronát. A most folyó Ernst-aukción is példátlanul nagy pénzzel fizetik a legjobb mesterek munkáit. Az élő mesterek megbecsülésének még jellemzőbb példája különben *Rippl-Rónai* József legutóbbi gyűjteményes kiállítása az Ernst-Muzeumban. Sok nem eladó kép függött ott a falakon; az eladók között a legol-

csóbb 10.000 koronába került. De ilyen áru csak kettő szerepelt. A kiállítás bezártáig elkelt körülbelül 25 festmény, jobbára pasztel, s inkább kevesebbet mondunk, mint többet, ha félmillió koronára tesszük a 25 festmény vételárát. Tizenöt százalék híján, amennyi a kiállító intézménynek jár, az egész összeg a művészeknek jutott.

T. vidéki előfizetőinkhez

Az új előfizetési negyed alkalmával felkérjük igen tisztelt vidéki előfizetőinket, hogy a lapunkra való előfizetést minél előbb megújítani sziveskedjenek. A pénz feladható postautólevélre vagy bankátutalással. Hátralékos előfizetőinknek lapunkat, amelyet ma óriási anyagi áldozatok árán tartunk fenn, előzékenységből küldöttük, dacára, hogy tartozásukat mindeddig nem egyenlítették ki. Ezúttal ismételtén és utoljára kérjük, hogy követelésünket legkésőbb január hó 10-ig beküldeni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben azt bíróságon érvényesítjük.

Az „Aradi Közlöny” 1921. január 1-től naponta 6 oldalon jelenik meg és bő tudósításban számol be a helyi, országos és világeseményekről.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Negyed évre	45 Lei.
Egy hónapra	15 Lei.

A Duna-bizottság elnöke.

Budapest. *Troubridge* angol admirális a nemzetközi Dunabizottság elnöki állását, *Miklós* Odön magyar államtitkárnak adta át.

Reggeli bevásárlások.

Írta: *Roberto Bracco*.

A Via Toledo járdáján Nápolyban. Délelőtt tíz órakor.

— Bocsánat, Signora, ez a zsebkendő az öné.

— Nem hinném!

— De igenis. Éppen most esett ki a kezéből és bátorkodtam felemelni.

— Ah! igaz van, mégis az enyém. Nem is vettem észre. Köszönöm.

— Vigyázzon, Signora, még többet is elveszthet, hisz a kezéi tele vannak mindenfélével.

— És tényleg, a hölgy a zsebkendőn kívül, mely oly parányi volt, mint egy babáé és oly illatos, mintha rózsá- s ibolyalevelekből szótták volna, tudatos, gráciával még egy tárcát tartott a kezében antik szövethől, ezután egy napernyőt és egy pár színes szalaggal átkötött csomagocskát. Homályos fényben ragyogó, édes kék szeméit, melyek alig pillantottak fel, fekete túllátó borította és a fehér sápadt arcot s az arányosan fénylő haját mint egy felhővel vette körül. A fiatal embernek elutasító szigorral válaszolt, ami alig észrevehetően hangzott ki csengő és halkán remegő hangjából.

— Kérem, ne törődjek vele, én ehhez hozzá vagyok szokva.

— De ha esetleg még valamit ejtene el, megengedi, hogy én emeljem fel?

A hölgy mosolygott, de mint- ha rögtön megbánta volna. Csak annyit felelt: nem.

— És miután könnyű fejbőlintással köszönt, utját tovább folytatta és pedig olyan sebességgel, mint valami láthatatlan szellőre bízott pehely. A fiatal ember nem tudott ellentállani és — követte. Sűrű, hajthatatlan alakja, az angol beige-ruha egvencs vonalaiban ki volt téve a veszélynek, hogy a délelőtti járó-kelők zürzavarában ketté török. Megállt a nélkül, hogy megfordult volna, egy ékszerész kirakata előtt. Mindezt megnézett figyelmesen, aztán betért az üzletbe. Öt perc múlva kijött. Most még gyorsabban ment. Aztán ismét megállt egy kirakat előtt, mely tele volt bonbonokkal és minden színben pompázó bonboniákkal. Mintha azt vette volna észre a fiatal ember, hogy tekintetét ezuttal lopva elvonta a hámulatos dolgoktól és őt kereste a szédületes sokaságban. Szükségét érezte, hogy közeléjé a hölgyhöz, de mégis hirtelen visszatartotta az ész és a tisztelet. Az üzlet márványkiszömbén akaratlanul meglátta piciny, arisztokratikus lábát, mely nagyon hegyes, de kényelmes lackcipőbe volt bűtatva.

A királyi palota és a szökőkút közötti tért szelte át a hölgyecske a barátságos tavaszi napfényben. A fiatal ember dobogó szívvel követte és nem volt egész bizonyos benne, hogy nem esik-e terhére a hölgynek. A túlradó világosságnál azonban egyszerre azt vette észre, hogy a szürke ruha gyér ráncai között valami a földre siklik. Szíve hevesen dobogott. A vér a fejébe szállt. Meg-

ismerté az antik szövésű tárcát és mialatt felemelte, azt mondta magában diadalmasan: óh! ez a tárcá nem esett le véletlenül.

— És a romantikus kaland előzetében már előre boldogan válogatta a szavakat, melyeket behizelgő szeretetreméltósággal fog neki mondani és már siettetten is a lépteit, hogy elérje és magához köthesse gyöngéd, nemes szívét, mikor a karcsú lény egyszerre csak eltűnt egy bérkocsi ernyője alatt és sietve elhajtatott.

— Ó azonban nem esett kétségbe. A föglalt tárgy reávezérelheti a titokzatos hölgy nyomára, mag-nestűje lehet, csillaga lehet, mely a sivatagban megmutatja a vándornak az utat. És miután lázas sietséggel kinyitotta a tárcát, észrevette, hogy nem hiába erőltette meg fantáziáját. Volt benne néhány névjegy — *Lina d'Albert* Riviera di Chiáia 25 — egvébb semmi.

Egy óra múlva visszaküldte a hölgynek a tárcát a következő sorokkal: Signora! Másodszor adom önnek vissza tulajdonát. Ne haragudjék reám. Nem az én hibám, ha oly gyakran megtalálom azt, amit ön eldob és amire nem emlékszik vissza. Megtaláltam a zsebkendőjét, megtaláltam a tárcáját. De megtaláltam szeméinek és hangjának a varázsát is. Ám, hogy ne legyen panaszja ellenem, azzal kezdem, hogy szót fogadok és ez utóbbit nem adom vissza. Ha nem engedi, hogy megtartsam, akkor keresse a szívémben, ott megtalálja *Luigi* Adimari gróf.

A tárcá visszaérkezett a grófnak és a válasz így hangzott: Uram! Az én tárcámban ezer lira volt. Ha nem szokta ezt a bankjegyet „varázs”-nak nevezni, akkor sziveskedjék: kutatásokat csinálni a szíve oldalán. *Lina d'Albert*.

A gróf roppant megsértődött, de végre is megbocsátotta ezt az aljas kételyt s azon föltevésben, hogy az asszony a pénzt bizonyosan akkor vesztette el, mikor a tárcá kicsuszott a kezéből, büszkén és előkelő nembánomsággal kivett egy ezer lirás bankót a pénzes szekrényéből és egy második levélhez mellékelte, melyet reszkető kézzel írt, mert kénytelen volt bevallani magának, hogy a kaland bizarrsága és a kíváncsiság, különös, szinte gyöngéd óhajokat keltett benne. Ez a másik levélke ezt tartalmazta: Signora! Én vagy tolvaj vagyok, vagy szerelmes. Válasszon a kettő közül. Ha szivesebben tart tolvajnak, akkor adjon át a férfiak igazságszolgáltatásának, ellenben, ha szivesebben tart szerelmesnek, akkor adjon át a nők igazságtalanságának. Nem fog nehezére esni, hogy mindezt a kettőt magában egyesítse. Első esetben hívjon az esküdtsek elé, a másodikban saját maga elé. *Luigi* Adimari gróf.

A hölgy sürgönyileg válaszolt: Uram! Tudom, hogy nem tolvaj. És nem is szükséges, hogy szerelmes legyen. Éjfélkor elvárom. Jöjjön! *Nini*.

Angol áruhitel.

LONDON. Az Evening Standard arról értesül, hogy Lloyd-George egyik személyes barátja legközelebb meglátogatja a Kontinentet, hogy megállapítsa, mit lehet tenni a váltókurzus megszüldítésére. A terv az, hogy minden országban ugynevezett szabadalmazott bankot létesítsenek és Anglia kész arra, hogy e bank segítségével angol áruk vásárlása céljából hitelt nyújtson. A szabadalmazott banknak felelőssége lenne az illető ország kollektív adósságaiért. A visszafizetés áruk kicserélésével történhetné. Azt remélik, hogy e terv sikere esetén az angol ipar forgalma tetemesen meg fog növekedni.

Egy új világ-bélyeg katalogus.

Münchenben néhány héttel ez előtt a „Sammler Woche“ nevű nagy bélyeg-heti nap egy hasonló című bélyeg katalogust bocsájtott ki. A világ-katalogus egy példánya már megérkezett Aradra is. Alkalmunk volt ebbe a katalogusba betekinteni és megállapítottuk, hogy míg az eddig megjelent legújabb katalogusokban csak az újabb kibocsájtott bélyegek szerepelnek, addig ebben a katalogusban a legújabb bélyegeken kívül az összes eddig létező bélyegek árai is fel vannak tüntetve. Ez a nagy katalogus 1921. évre szól és óriási példányszámban jelent meg. A legutolsó hónapokban kibocsájtott bélyegek is szerepelnek már benne. Mint érdekességet említiük meg, dacára annak, hogy a regatul bélyegek értéke újabb nagyot változott, a katalogus eme bélyegek jelenlegi értékét állapítja meg. Ez a katalogus az eddig megjelent legújabbak egyik legjobbika. A katalogus megrendelhető a bécsi fióknál is. Egy példány ára 55 márka. Cím „Sammler Woche“ Deutsche Briefmarken Zeitschrift, Wien XIX—1.

Kínában tilos a rövid ruha.

A sanghaji rendőrfőnök szigorú rendelkezést bocsájtott ki a menyei birodalomban is fellépő új női divat ellen. Komoly szavakban inti a kínai nőket attól, hogy az európai szemérmelenséget Konfucius birodalmába is bevezessék. A rendelet többek között ezeket mondja: A nők ruhái a legújabb időben olyannyira röviddek, hogy a karokat és a lábszárait is látni lehet. A legtöbb ruha idegen divatok utánzása és deformálja azokat viselőit, akik azután olyanok, hogy sem idegeneknek, sem kínai nőknek nem lehet őket tekinteni. Az ilyen ruhába öltözött nők eléggé szemérmelének arra, hogy az utcákon is mutatkozzanak. Mindazokat a nőket, akiket ilyen ruhában találunk, a jövőben letartóztatják és szigorúan megbüntetik.

A „grófnő“ — kórházban

(Letartóztatott szélhámos.)

A kávéházba járó közönség jól ismerte a „grófnőt“, akinek merészen hajlott orra és feltűnő viselkedése magára vonta a figyelmet. Kellemetlen eset történt tegnap a grófnővel — kórházba szállították. De nem baleset miatt, vagy hasonló ok miatt, hanem azért, mert több aradi ur felhívta rá a városi orvosi hivatal figyelmét. A grófnő ugyanis drágán adott pásztorórákon kellemetlen helyzetbe hozott több aradi urat. *Gritta* Ovidiu rendőrprefektusnak is fülébe jutottak a grófnő üzemei és megbizta a Detesán-csoport *Junák* nevű detektívjét, hogy figyelje a grófnőt. A detektív eléget tett a megbízatásnak és amikor már elég okot talált a grófnő letartóztatására, udvariasan felszólította, hogy kövesse a rendőrségre. Miután a grófnő belátta, hogy az ellenkezés mitsem használ, követte a detektívét. A rendőrségen azzal fenyegetőzött, hogy ha nem bocsátják szabadon, akkor sok előkelő urat kompromittál és annyi válópör még nem volt Aradon, amennyi ebből kifolyólag származhatik. A rendőrségen természetesen nem vették komolyan a fenyegetődzését és hozzáfogtak kihallgatásához. Először levelekkel bizonyította, hogy ő *Baranowszka* grófnő, született *Wertheimer* Böske. Hivatalos iratokkal szerinte azért nem tudta bebizonyítani grófnői voltát, mert azokat Zámon elvesztette. Kikutatták a relikviáját is, amelyben a pénzügyminiszterhez írt levélnek a másolatát találták meg. Ebben arra kéri a pénzügyminisztert, hogy egy budapesti bankban létben levő *negyven millió* román lebélyegzésű koronáját hozassa el és váltsa be azokat leire. A relikviájában még egy filmdrámát is találtak, amelyet a grófnő írt és amelynek a címe „Egy kémnő kálváriája“. Kihallgatása során azt vallotta, hogy férjével, *Baranowszky* gróffal a budapesti Ritz-szállóban ismerkedett meg. Az esküvőt az ő magánlakásán tartották.

— Az egyik tanúm — mondotta büszkén — gróf *Károlyi* Mihály, a másik pedig *Tabarelli* olasz gróf volt.

A nyomozás során kiderült a grófnőről, hogy egyik szállóból a másikba költözött és mindenünnen nagyobb adósság hátrahagyásával távozott. Minden adósságát és bevételeit feljegyezte noteszébe. Egy temesvári hivatalnoknak 1100 leivel tartozik, egy portásnak 700 leivel, Mátyás, a Városi-kávéház főpincére pedig 250 leit hitelezett neki. Január négy első napján 1300 leit keresett, amiből 400 le

borralalót osztott szét. A grófnő Arad előtt Timisoarát (Temesvárt) boldogította jelenlétével, a hol egy zugszállóban ügynökségi irodát tartott fenn és ide csalogatta kiszemelt áldozatait. Kihallgatása során elmondotta, hogy férje Svájcban él, de pontos címét nem adja meg, mert nem enged, hogy gróf Baranowszky nevét meghurcolják. Kihallgatása után következett az orvosi vizsgálat, amely ellen azonban erőlyesen tiltakozott. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a grófnő vérbajban szenved. Azonnal be szállították a közkórházba és csak felgyógyulása után kerül a bíróság elé. A rendőrség addig is nyomoz, hogy kilétét pontosan megállapítsa.

XXXXXXXXXXXX

Habsburg Károly családja.

Az utóbbi időben a külföldi sajtót az a hír járta be, hogy Zita exkirálynő Pranginsban megbetegedett. Mint értesülünk, ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert az exkirálynő gyermekeivel szeptemberben és októberben tényleg ágyban fekvő beteg volt, de most már valamennyien felgyógyultak. Az akkori betegség, amely kétszer látogatta meg a gyermeket, a rossz ivóvíz következménye volt. Felgyógyulásuk után Mária Jozefa főhercegnő, az exkirály anyja betegedett meg hosszú tartamu bronchitisben, de már ő is felgyógyult. Az exkirály egész családja jól érzi magát. A karácsonyi ünnepeket a királyi család, mint az elmúlt esztendőben is a Prangins villában töltötte, a villa nagytermében. Az egész volt királyi család, a kíséret tagjai és az összes szolgálattelévő alkalmazottak összegyülekeztek, hogy átvegyék az exkirályné ajándékait. A karácsonyi ünnepek után a kisebb gyermekek a hegyek közé mentek, az extrónörökös és *Adelaida* hercegnő azonban Pranginsban maradtak, hogy tanulmányaikat folytassák. A *Demokrate* című lap nyomán a magyar és osztrák sajtót is bejárta az a hír, hogy *Miksa* főherceg abbahagyja svájci tartózkodását és tartósan Bécsben telepedik le. Ez a híradás azonban nem bizonyult valósnak. *Miksa* főherceg — bár eladta Bern melletti villáját — nem tér vissza Bécsbe, hanem az Engadinba megy, ahol a telet tölteni fogja. A *Biencourti* villát, amelyet *Miksa* főherceg eddig a családjával lakott, *Frigyes* főherceg bérelte ki, aki az egész telet Bern mellett tölti. *Péter Ferdinánd* főherceg főherceg Lucernben, *Jenő* főherceg Bazelben és

Mária Terézia főhercegnő a bodeni tó melletti Wartegg kastélyban lakik.

Manos Aspasia.

(Az elhunyt görög király özvegye.)

A nemrég elhunyt *Sándor* görög király végrendeletében egész vagyonát özvegyére, *Manos Aspasia* asszonyra hagyta. A görög udvari élet egyik ismerője a *Kölnische Zeitung*-ban a következőket írja az elhunyt király özvegyéről: *Manos Aspasia*, a nemrég elhunyt fiatal görög király özvegye nagyanyai részről a híres *Mavromichali*-családból származik. Nagyatya a későbbi híres *Manos* generális volt, aki Kréta-szigetén 1866-ban küzdött a török uralom ellen. Az ősök hősi vére az unokában sem tagadta meg magát. *Manos* tábornoknak két fia volt. *Konstantin* és *Péter*, mindkettő klasszikus férfiszépség. Mindkét *Manos*-fiú erőszakos halállal mult ki. *Konstantin* a krétai felkelők oldalán a kilencvenes években vitézül küzdött. A kardforgatáson kívül a krétai ügyért irodalmi tevékenységet is fejtett ki. Az alapos műveltségű, több nyelvet beszélő katona a Kanea melletti *Bellakampina* nevű birtokáról írta cikkeit, hogy felvilágosítsa a kulturvilágot honfitársai küzdelmének jogosságáról. A szép jövő előtt álló fiatalember később egy repülőgépről lezuhant és halálát lelte. *Péter* nevű fivére adjutánsa lett *Konstantin* királynak, akihez már régebben baráti kötelékek fűzték. *Argiropulos* görög követ lányával kötött házasságból származik *Manos Aspasia*, *Sándor* király özvegye. Mint gyermekek ismerkedtek meg és hosszú szerelem után költöztek egybe. A családjában örökössé vált testi szépséghez szokatlan tetterő és fájának szenvedélye járul. A világháború alatt 1916-ban az előkelő atheni társadalom hölgyei és férfiai együtt voltak egy teadélután alkalmával *Elliot* angol követ házában. A társaságban volt egy fiatal orosz herceg is, aki sértő megjegyzéseket tett *Konstantin* királyra. A szövetéses társak köréből senki sem utasította rendre az orosz herceget. Ekkor hirtelen felállt *Manos Aspasia* és hatalmas pontot mért az orosz herceg arcára. Csak nagynehéz lehetett ekkor megakadályozni, hogy a társaságban levő görög és angol hölgyek között verekezésre ne kerüljön a sor. *Konstantin* király ismerte és elítélte fiának volt adjutánsa leányához való hajlamát. Miután *Sándor* elfoglalta a trónt, az összes ceremóniák között gyermekkori barátjával megesküdütt. A házasság a görög törvények értelmében érvényes volt, mert apai boleogyezésre nem volt szükség. Ha *Sándor* király özvegye esetleg fiúgyermeket hoz a világra, bizonyos, hogy új görög trónkövetelő lép fel.

HIREK.

— **Összegyűjtik a bonokat.** Illetékes helyen azt az értesülést szereztük, hogy az állami adóhivatal összegyűjti a jótékony egyesületek, községi alapok és erkölcsi testületek negyven százalékos bonjait, hogy a közeli beváltás alkalmával ezek kerüljenek sorra először. Mihelyt egy bizonyos mennyiségű bon összegyűjtött, azokat átviszik Oradeamarera (Nagyváradra), ahol a Banca Nationala fiókja kifizeti azok ellenértéket.

— **Andrássy pártot alakít.** Budapest. Az Ujság értesülése szerint gróf Andrássy Gyula új pártot alakít. Rövid időn belül ama 60—70 képviselő egy táborba csoportosul, akik vezérüknek gróf Andrássyt és gróf Apponyit tartják. A pártprogram szigorúan népgazdasági alapon áll.

— **Távozni akar a német extrónörökös.** Berlin. Angol jelentések szerint a német extrónörökös arra kérte a holland kormányt, adjon engedélyt, hogy elhagyhassa Hollandia területét. E jelentést még nem erősítették meg, de nincs kizárva, hogy a trónörökös megtette kérését. A trónörökösnek már régi vágya, hogy visszatérjen Németországba és hogy állandóan a sziléziai Oels nevű községben levő birtokán letelepedjék. Az extrónörökös felesége gyermekeivel már december 1-je óta ott lakik.

— **Halálozások.** Irus Józsa, az Aradi Közlöny kiadóhivatalának és a Neuman Testvérek cégnek volt tisztviselője spanyol náthában származó betegség következtében csütörtök délelőtt meghalt. Temetése péntek délután 2 órakor folyt le a Csernovits Péter utca 26. számú házból.

Szeberényi János nyugalmazott Acsev. főfelügyelő 61 éves korában hosszas szenvedés után e hó 7-én meghalt. A temetés nagy részvét mellett szombat délután folyt le. Az elhunytban Green Nándor volt kormánybiztos és Embey Iván volt pénzügyigazgató sógorukat gyászolják.

— **Kétszázharmincmillió gyémántlopas.** London. A Madrid-Barcelona között közlekedő gyorsvonat hálókoosijában egy holland utazótól elloptak egy táskát, amelyben százezer font sterling értékű gyémántok voltak. Ez koronaértékben kétszázharmincmilliónak felel meg. Ámbár a nyomra vezetőnek 5000 font sterling jutalmat ígértek, a tettest nem sikerült megtalálni.

— **Porcellánpénz.** Szászországban. Berlin. A drezdai városi közgyűlésen kiállítás történt arra nézve, hogy a porcellánpénz nyomása megkezdődött. A szász igazságügyminiszterium hozzájárult ahhoz, hogy Szászország porcellánpénzt veressen. A pénz kibocsátása ebben a hónapban történik. Egyelőre csak 2 márkásokat bocsátanak ki, nagyobb értékű pénzek kibocsátása ellen a német birodalmi kormány a birodalmi pénztörvény alapján tiltakozását jelentette be.

Kétszázötven millió kártérítés.

(A Cumberland-család követelése)

BRAUNSCHWEIG. Az országgyűlésen az államminiszter közléseket tett azokról a követelésekről, amelyeket a Cumberland hercegi család a braunschweigi állam ellen támaszt. A Neueste Nachrichten értesülése szerint a hercegi család követelése 250 millió márkát tesz ki. A hercegi ház követeli az összes braunschweigi kamaravagyont, egy mint: a bányákat, erdősegeket és uradalmakat. Többek között 8634 hektár állami erdőseget, 3421 hektár állami uradalmat, a mi az egész állami uradalomnak egy ötöd része, továbbá követeli az állami uradalmak jövedelmét a múlt év július 1-től, a blan-

kenburgi kastélyt, a harzburgi menest, a wolfenbütteli könyvtárat, a braunschweigi országos muzeumot, a kastélyok, az udvarias és állami épületek, összes ingóságait és amennyiben ezeket már eladták, úgy annak értékét arany márkában. A hercegi család kijelentette, hogy hajlandó az egyezkedésre, de a legkíméletlenebbül folytatni fogja a pört, ha a braunschweigi kormány nem teljesíti a követeléseket. Az államminiszterium a Cumberlandi hercegi család jogtanácsosának kijelentette, hogy nincs abban a helyzetben, hogy a követelések felett tanácskozásokat folytasson.

— **Hirdetmény.** Felügyelői állás, mely újonnan szervezetelt, betöltendő az Aradváros árvaházánál. Pályázhatnak mindazon szolid igényű, munkáshajlamu 18—40 év közötti magános nők, kik legalább négy polgárit végeztek, mivel az iskolába járó gyerekekkel a leckéket korreptáriumokkal tartozik a leánygyermekkel minden tekintetben anyailag gondozni és munkáikban saját példaadásával vezetni. Javadalmazása: havi 175 lei (esetleg 225 lei), természetbeni élelmezés, bútorozott szobából álló lakás, fűtés, világítás és mosás, az utóbbiért havi 5, esetleg 10 leit tartozik fizetni. A kérvények dr. Robu János polgármesternek címezve, az árvaház igazgatójának (Str. Vinceniu Babescu) f. hó 15-ig nyújthatók be, ahol a részletes felvilágosítás is megnyerhető. A kérvényekhez melléklendők: keresztlevél, iskolai és orvosi bizonyítvány. Arad, 1921. január hó 6. Dr. Robu János, polgármester, felbiz. elnök.

— **Az örösi díjak.** Az aradi és aradmegyei malomtulajdonosok szerdán délután a megyeházán értekezletet tartottak az örösi díjak megváltoztatása ügyében. A malomtulajdonosok előadták séremléiket Rascanu megyei élelmezési felügyelőnek, aki magáévá tette az ügyet Rascanu felügyelő az iparfelügyelővel még ebben a hónapban ki fognak szállni a vármegye egyes nagyobb malmaiba, átvizsgálják a könyveket és e hó mértékben kimutatott költségeket fogják alapul venni az örösi díjak megállapításához. Tekintettel azonban arra, hogy az örösi díjak megváltoztatására a miniszteriumnak van joga, az így megállapított örösi díjakat felterjesztik a miniszteriumhoz azzal, hogy a kiadott örösi rendeletet annak értelmében módosítsa.

— **Versenyárgyalási hirdetmény!** Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi ingatlanok és ingóságok tűz elleni biztosítása iránt folyó év január hó 13-án d. ó. 11 órakor a városháza I. emeleti 104. sz. irodájában zárt írásbeli versenyárgyalást tart. Ajánlatok leendő I. Hat évi időtartamu, II. Tíz évi időtartamu biztosításra. Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújthatók be és csak akkor vehetők figyelembe, ha az ajánlatot levő kijelenti, hogy versenyárgyalási feltételeket ismeri és elfogadja. A feltételek a gazdasági tanácsnoknál versenyárgya-

lást megelőzőleg is megtekinthetők. Arad sz. kir. város gazdasági széke 1921. évi január hó 3-án tartott üléséből. Gazdasági szék.

— **Primadonnából újságíró.** Kelle a zsidó, vagy nem? Illetlen gavallér, Koporsót rendelék magamnak, Egy árdrágító emlékei, Poényilkosok (Karinthy), Biborszerelem, „280.000”, Mese a heringről, Jegyezze meg!! Szenzációs hírek, Tréfás apróhirdetések, stb. című érdekes cikkeket közli a népszerű „Aradi Fáklya” legújabb száma.

— **Orvosi hír.** Dr. Radnai Ödön, a budapesti fogászati (stomatologiai) klinika volt orvosa, fogorvosi rendelését Lippán, Buza-lér 440. számú házban megkezdte.

— **A képző- és iparművészeti szalon szenzációs állandó kiállítása** díltalanul megtekinthető délelőtt 10-től 1 óráig és délután 3-tól 7 óráig a Kulturpalota kistermében.

Román töke a Magyar Aszfaltnál.

Az összeomlás óta a városok utcái szomorú képet mutatnak. Nincs aszfalt nemcsak az utcák burkolására, hanem a már aszfaltozott utcák javítására sem. Ennek pedig az az oka, hogy a két aszfaltbánya a biharmegyei felsődernai és Iatrosi részben víz alá került. A Magyar Aszfalt Részvénytársaság most lebonyolításra kerülő transzakciója révén megnyílik a lehetőség arra, hogy a városok aszfaltszükségletüket beszerezhesek. Ebben az ügyben Koltai Mátyás, a Magyar Aszfalt r. t. igazgatója Bucarestbe utazott, hogy megállapodást létesítsen a vállalatba belépő román érdekeikkel és bizonyos mennyiségű aszfaltnak Magyarországra való szállítása iránt a román kormány illetékes ténnyel. A megállapodás értelmében a román lőkések nagyobb tétel részvényt fognak átvenni, viszont ennek fejében a társaság a román kormánnyal szerződést köt, amely szerint a román hatóságok nem fogják meggátolni nagyobb mennyiségű aszfaltnak Magyarországra való elszállítását.

AZ „ARADI KÖZLÖNY”

bekapcsolt telefonszáma 181.

Kutya-gyűlés.

(Tiltakozás a nagy adó miatt.)

Szentbernédi kutya. (Nagy komolysággal megnyitja az ülést): Szomorúan jelentem, hogy életünk vesztélyben van. Ha elgondolom, hogy hány embernek mentettem meg az életét!

Daxli (buta pofával): Miről van szó?

Foxi: Azért vagy olyan buta, mert nem olvasol újságot. Feleltek az adónkat.

Ujfundlandi: Hisz nem nekünk kell fizetni.

Mopszli: Mégis a mi bőrünkre megy...

Házörzö: Nem hiába mondják, jön még kutyára dér...

Uszkár (elkésve érkezik. Egy Pincsi szemrehányást tesz neki: Látszik, hogy lusta, kutya vagy): **Tölemlé** beszélhetsz, kutyaugatás nem hallatszik menyországba...

Egy törpe és egy farkaskutya. (hangos ugatásba kezdenek). Nem egészen úgy van, mert a nóta is azt mondja: Kis kutya, nagy kutya nem ugat hiába...

Pudli és Dogg. (összovesznek, marják egymást.)

Komondor (megvetően nézi a verokedőket): Igaza van a közmondásnak, „Kutyából nem lesz szalonna”...

Spitz és bulldogg: Neked könnyű, rád szükség van. De mi lesz velünk. Minket csak flancból tartanak.

Szelindek: Ne tegyetek külömbiséget. Valamennyien kutyául állunk...

Vizsla: Sőt kutyául érezzük magunkat,

Agár (busan): Megszünik közöttünk a kutya-barátság.

Juhász kutya: Az emberek azt szokták mondani, ha kellemetlenül érzik magukat, hogy a kutyának legyen mondva az ő állapotuk. Én megfordítom ezt és azt mondom, nekik legyen kívánva a mi jelenlegi helyzetünk, hogy ne mondhassák ezután, hogy olyan jó meggy sorsuk, hogy kutya-bajuk...

Egy korecs kutya (szaladva jön): Mi van itt, kutyavásár...

Öle: Ugy látszik nem tudod, hogy csak egyszer volt Budán kutyavásár... Ez itt kutya-gyűlés.

Paraszt kutya: Nem volt elég, hogy eddig csak kenyeret dobtak és megrugtak bennünket, ezután aki nem tudja kutyája után a magas adót megfizetni, annak a kutyáját kipusztítják. Nekem van egy indítványom.

Mind: Halljuk!

Paraszt kutya: Menjünk küldöttésgileg a hatósághoz és kérjük a rendelet enyhítését.

(Az ajánlatot nem egyhangú csaholással elfogadták és elkutyagoltak a városházára...)

Agyrajáró voltam.

(A rácsfertályi nyomortanyákon.)

Egy kopott katonaköpenyeget szedtem magamra és rózsaszínre fakult kra-válimat gavallérosan kötöttem meg. Nadragomat kicsit felgyűrtem és a nagy a Nick Carler-regények lábláim szoktam látni, egy fekete sált tekertem a nyakam köré. Mikor a tükörben megnéztem magamat, önkéntelenül is eszembe jutott, hogy most legkevesbé sem lenne tanácsos valamelyik ambiciózus detektívvél találkoznom, mert azt hiszem, hogy a „lestoppolást” elkerülném. Ilyen kosztümben vágtam neki a legsötétebb Rácsfertálynak. Amint az apró sáros viskók között bolyongtam, egy suhanc szólított meg. Egy darabig figyeltem, aztán mivel látta, hogy hasonló ügyben másképp lehetek, mellem lépett: „Talán te is bajreszt keresel?”

Nem tudtam ugyan, hogy mi lehet az a bajreszt, de mivel érdekesnek látszott az ügy, ráhagytam. A fickó nagyon bizalmas lett hozzám:

— Szerencséd, hogy hozzá fordultál, mert egy kitünő bajreszom van. Kizárt dolog, hogy a zsaruk oda jöhetnek. Nagyon mérsékelt árak vannak, csak a széthelrebből kell adni nekik valamit, de hidd el, megérdemlik.

Szűk utcákon mentünk keresztül. Barátságosan piszkos mindenütt. A szöges kerítések mögül kutyák vicorogtak utánunk. Az én társam mindenképen kíváncsi volt rá, hogy ki is vagyok, mert az ember sohasem tudhatja, kívül van dolga.

— Tyukszemvágó vagyok — mondtam csak úgy látlódomra. Még az öreg Gutthi Somának a detektívhistoriáiban olvastam, hogy az a zsebtolvajlásnak valami kitünő fajlája. Barátom fitymalólag húzta fel a vállát:

— Lám dolog az, de majd én szerzek neked jobbat. — Az én barátomnak úgy látszik, nagy tekintélye lehetett az egész környéken, mert aktíval csak találkozott, mindenki ismerte és mindenki-vél kitünő viszonyban volt. Egy sötétzöld kapu előtt állt meg.

— No itt vagyunk — szól. — Ez a legjobb bajreszt az egész környéken.

Most már én is nem kevésbé kíváncsi voltam, hogy hová is vezet ismeretlen jóakaróm. Miközben a nadrágzsebemben levő boxert simogattam, arra gondoltam, hogy azt hiszem, ez volt az utolsó riporterambicióm. Már bent is voltunk a kapu. Apró, kifejezéstelen üvegfalok meredeztek egymás mellett a hosszú mocsárszagu folyosón. Egy serégy gyerek rongyoskodott. A folyosó végén kopogott. Háromszor is mekkocogtatta a rongyos kilincset, míg belülről egy nem valami vendégkedvelő öregasszonyhang rikácsolt elő:

— Ki az?
— Én vagyok . . . — szólt a barátom. — Engedjen be Julcsa tantí.
— Hát búj be! — volt a barátságos felszólítás.

Beléptünk. A legundorítóbb szegénység csapta meg idegeimet. A felhő mátyában csak huzamosabb idő után tudtam tájékozódni. Egy konyhában voltunk. A lúzhelyen fazék és benne valami gyanus kotyvalék, körül vagy öt szalmazsák. A konyhából zárt üvegfal vezetett a belső szobába s az ajtón barátságos olcsó csipkefüggöny. Egy rút boszorkány kukoricát morzsolta a sarokban. Mikor meglátta, hogy ketten jövünk, ráordított a társamra, miközben rám mutatott: — Hát ez ki itt?

— Legyen nyugodt Julcsa tantí, igen derék megbízható ember. Én garantálok érte. Szállást akar. Nem fog csalódní benne. Igen ügyes fiú. — Azután halkán susfoglott néhány szót az öregasszony-szal.

— Julcsa tantí azután engem vetl alaposan szemügyre. De ez a szemle nem

üfött ki rám kedvezően, mert így szólt:

— Nem bánom, itt aludhat, de előre kell mindig, hogy ittessen. Itt nincs bizalom-Ismerem én az ilyen pasasokat.

Kicsit sértve éreztem magamat és bizonyítgatni próbáltam, hogy én más vagyok, mint a többi. Ugy látszik, érveim meggyőzték, mert mintha egy árnyalattal barátságosabb lett volna:

— No jó, jó, de hitel még sincs.

Miután hajlandónak mutatkoztam, hogy előre fizetek a fekhelyem iránt érdeklődtem. A társam közbeszólt:

— Itt fogsz aludni „öregem”, én mellettem — s rámutatott a sarokban lévő szalmazsákra. — Legalább eszlénkinél elkvatterkázunk keveset. Te jó cimborának látszol.

— Én inkább a lezárt ajtóra kacsingattam. — Hát ott ki lakik? — Én ott szeretnék aludni.

Elcsodálkoztak. — Hát olyan sok dohányod van? Ott a kisasszony lakik.

Kíváncsi voltam, ki lehet az a kisasszony és kértem barátságomat, hogy mutassa meg. A barátom előbb megegyeszer az anyagi helyzetem iránt érdeklődött, egyben figyelmeztetett, hogy a pénze-
met mindig a fejem alá rakjam, mert mellettem az öreg Strasszer alszik. S abban semmi becsületesség, szolidaritás nincs, mert mindent ellop. Már pedig aki kollegáktól lop, az gazember. A kisasszony éppen most lépett be az ajtón. Tipikus formája az utcai lányoknak, mulalástól szűllöttre zavarodott szemekkel. De úgy látszik, nagy tekintélye lehetett, mert Julcsa lanti kiszílihandot köszönt neki. A társam közelébe ment és sugott neki valamit, mire a lány oda-jött hozzám és megcirogatott: — Szer-vusz öreg . . . Hallom, sok dohányod van. Mi jóba leszünk?!

Miután én is feltételeztem ezt, behi-vott a szobájába. Egy kikopott diván és egy rokkant szekrény befőltel a letéjén, meg egy bádogmosdó. A lány mosakodni kezdett. Fehér karjai voltak és kidolgozatlan kezei, amint az éjjeli festék le-mállott az arcáról ijesztően kiélt volt. Elhucsztam tőle, hogy estére biztosan visszajövek és menni akartam. A konyhában Julcsa tantí állta az utamat:

— Mondtam, hogy előre kell fizetni.
— Annyira szigorúan nézett rám, hogy ijedten szedtem elő tárcámát és kérdeztem, hogy éjjelre mennyit fizetek.
— Husz leit.
— Mikor sokallottam, durván kiabált: — Nincs alku, vagy fizetsz, vagy nem lesz alvás.
— Annyira ordított, hogy az egész ud-var odacsődült. A kisasszony is tágra meresztetl szemmel állt az ajtóban. Szégyeltem magamat és kifizeltem az utolsó 20 leiomat. Azután kiléptem a friss levegőre, de Julcsa tantí még ulánam kiál-tott:

— Azután éjjel ne nagyon későn gyere haza, mert nem engedlek be.

A megszabadultság boldog érzésével rohantam végig a rácsfertályi utcákon. A sarkon egy rendőr nézett rám. Összeresztentem. (S. E.)

Irodalom és művészet.
A színház heti műsora. Vasárnap d. u.: Trilby. Este: Baba. (C. bérlet.) Hétfő: Magdolna. (A. bérlet.) Kedd: Szünet. A Polgári négyzet estélye. Csütörtök: Tatárjárás. (B. bérlet.) Péntek d. u.: Pillangó főhadnagy. Este: Cigánygrófnő. (C. bérlet.) Szombat d. u.: Iglói diákok. Ifjúsági előadás. Este: Szevilai horbély. (A. bérlet.) Vasárnap d. u.: Angyalka. Este: Betyár kendője. (B. bérlet.) Hétfő: Titok. (Bérlétszűnet.) Várnai Jenő 25 éves színészi jubiteuma.

* Vasárnapi előadások. Délután a nagyhatású Trilby drámát ismétli meg a színtársulat Tompos Ella felléptével. Este

harmadszor kerül bemutatásra a pazar kiállításban felelevenített és óriási sikert aratólr Baba operett.

* **Magdolna.** Rákosi Jenő izgalmas cselekményű népdramáját hétfőn megismétli a színtársulat. Az általános tetszéssel fogadott népdrama címszerepét ezúttal is Csige Böske játsza, aki legszébb sikereinek egyikét aratta abban. A többi főszereplők Follinuszné, Jakabffy Ica, Benkőné, Földes Győző, Enay és **Selmeczky**.

* **A legnépszerűbb magyar operett a Tatárjárás,** amelynek felelevenítésére készül a színtársulat. A rendkívül bájos és mulatságos operett csütörtöki repríze alkalmával újból viszonylítja a közönség régi kedves színpadi alakjait, Liza bárónét (Halmos Mici), Mogyoróssy önkéntest (Horváth Mici), Lörentey főhadnagyot (Barics), Lohonyai főbornokot (Várnai), Vallerstein hadnagyot (Győző). Az évek óta nem játszott kitünő operett reprizére lázasan készül a színtársulat.

* **Várnai Jenő** 25 éves színészi jubiteuma alkalmából hétfőn bérlétszűnetben kerül bemutatásra a Titok

A második Konstantinápoly.

Bécs nemzetközi védelem alá kerül

LONDON. A Daily Telegraph írja: Lehetséges, hogy Ausztria néhány hónapon belül elveszíti teljes belső politikai és szociális összetartozandóságát és hat millió lakosa az éhségtől a kétségbeesésbe menekül. Gyorsan kell tehát cselekedni. A legjobb mód természetesen az lenne, ha Ausztria csatlakoznék Németországhoz, de a békeszerződésnek illetén való módosítását nem lehet megengedni. Mindenesetre az lenne a legjobb, ha Bécsnek Konstantinápoly mintájára a békésebb idők visszatértéig nemzetközi garancia alá helyeznék. Ez a véleménye a jóvátételi bizottságnak is, amely azonban egész Ausztriát nemzetközi védelem alá óhajta helyezni. Ausztriának sürgős szüksége van pénzre, de nem jótékonysági összegekre, hanem körülbelül 50 millió font sterlingre van szüksége. Az antant hatalmak adják meg Ausztriának ezt a hitelt és cserébe kériék a nyilvános pénzügyi és bevételök fölötti felügyeletet. Ha ezt a felügyeletet francia és angol szakemberek végzik, akkor Ausztria garantált belső kölcsönt vehetne és idegen tőkéseknek értékes koncessziókat adhatna, a mely koncessziók a vizierök, az ércek és az ipari segédforrások kihasználására vonatkoznának. A szövetségesek, mint Ausztria felsegítői felelősek lennének azért, hogy az országot a minimális szén és kokszenmennyiséggel ellássák és ügyelniök kellene arra, hogy a tej, termény és burgonya-termelés emelkedjék. Ezenkívül természetesen ügyelniök kellene arra is, hogy az állami és a köz-ségi kiadásokat csökkentsék.

Fényes egzisztenciát biztosító vegyészeti gyár, amelynek gyártmányai az egész országban közkezdvoltságnak örvendőnek. 10435

megfelelő tőkével rendelkező társat keres. Szaktudás nem szükséges. Bővebbet: Wallinger hirdetőjében, Lázár-u.

Intelligens, terv- társulna keny fiatal ember üzlethez, vagy vállalkozáshoz. Ajánlatokat „100.000” jelűre alatt Wallinger hirdetője Lázár-utca továbbit. 10435

NYILTTÉR.
Az ezen rovat alatt közölttektért nem vállalunk felelőseget.
Dr. Romul G. Laza
ügyvédi irodát nyitott Aradon Luther Márton-utca 1. szám. Törvényszéki palotával szemben. 65

Minden külön értesítés helyett.
Özv. **Szeberényi Jánosné Green Aranka** a saját és az aldirottak nevében is fájdalomtól lesújtva tudatja, hogy a jó férj, a szerető apa, testvér, sógor, nagybácsi és rokon
Szeberényi János az **Acsev. nyugalmazott főfelügyelője**
f. évi január hó 7-én életének 61-ik boldog házasságának 29-ik évében hosszas szenvedés és a balotti szenteségök ajtatos felvétele után a Mindenhátó bölcse rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.
Az istenben boldogult földi maradványait f. évi január hó 8-án d. u. 4 órakor a Str. Ioan Kalvin 4. sz. gyászházából a rom. kath. egyház szer- tartásai szerint a helybeli felső teme- lőben helyezték örök nyugalomra.
Az engesztelő szentmise áldoztat a boldogult lelki fűdésért f. évi január 13-án d. e. 9 órakor fog a föliszate- lendő Minorita-átvák szentegyházában az ögek Urának bemutatattatni. 1921
Drága emléke áldott legyen!
Arad, 1921. január hó 8-án.
Dr. Novák Albertné szül. Szevriéd Aranka leánya. Dr. Novák Albert veje. Özv. Kiss Valdemárné szül. Szeberényi Terézia, Szeberényi Mária, Embej Ivánné szül. Szeberényi Ilona testvérei. Embej Iván, Green Jenő neje, Green Nándor és neje, Szebe- rényi Gyuláné scgorai és sógoronői

BAUMANN LAJOS
ARAD
Iroda: Str. Ioan Vulcan (Kazinczy-u.) 11.
Lakás: Piața Avram Iancu (Szabadság- tér) 11. 56
hordókereskedő, vesz és elad minden nagyságu hordókat. Egyben értesitem a t. Bortermelőket és koroskodókat, hogy hordókat kölcsönbe is adok, ugy helyi tarolásra mint szállításra.

Legtinomabb hófehér kristálycukor
Kapható 100
1 kgr. 32.- Lei
Vízutifeladókna megfelelő árengedmény
DIMITRIE SUCIU
Arad, Str. Melianu, Forray-u. 3.). Legol- csóbb bevásárlási forras ffszerárúknban.

Primaria comunei **SECUSIGIU**, 2028—1920.
Arverési hirdemény.
Szökésut község a tulajdonát képező mintegy 50 m m szőna Szökésut községben 1921. évi január 11 napjának d. e. 10 órájaker a községi előljáróság által eléve- rezetetni fog.
Secusigiu, la 31 Decembrie 1920.
Kradigath, **Florea Jonesou**
secretar. 127 II. primar.

A szerkesztőség **KÁROLY JÓZSEF** felelős

Apró hirdetések**Levelezés.**

ROZSIKA jőjön szerdán rendez időben! 131

„TELL VILMOS” jeligére levél ment 138

„PROVINCI SZÉPSÉG”. Régi jó barátok. „Onálló” című jelíges levelek Wallinger hirdetőjében átvethetők. 10435

Alkalmazás.**MINDENNEMO** kézimunkát és cigaret-töltést vállalok. Cím a kiadóban. 0013

HOSEBB asszony gazdasszonynak vagy főzõnõnek ajánlközik. Cím a kiadóban. 141

INTELLIGENS vidéki leány komorná-nak vagy háziasszonynak ajánlközik. Cím a kiadóban. 134

GYERMEKTELEN házaspár 25-30 évesek, az asszony szakácsnõnek, a férfi bolti szolgáknak fizetéssel és teljes ellátással felvétetnek. Cím a kiadóban. 132

FALURA 3 tagu családhoz, a házi teen-dök elvözgésére egy éltesebb nõk keresek, ki állandó otthon nyertek. Fizetés megegyezés szerint. Cím a kiadóban. 136

ROMAN, MAGYAR és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírõ, könyveléshez értõ, telekkönyvi ügyekben, továbbá jegyzõ és ügyvédi irodai adminisztráció teendõkben teljesen jártas kö-zépkorú egyén bármily irodai állást keres azonnalra. Cimeket a kiadóba kér. 147

NAGYKERESKEDÉS keres jó megjelené-üst és Erdélyben jártas jól bevezetett utazót. Csakis kipróbált orók követnek, fizetési igényekkel és bizonyítvány má-soatokkal felszerelt ajánlatokat. „Nagy-kereskedés” jeligére a lap kiadójába la-ba megküldeni. 84

PERFEKT ROMAN - MAGYAR LEVE-LEZO felvétetik a villamos telepen. Aján-latok a villamos-telep irodájába külden-dök. 95

MOSNI ES VASALNI házakhoz ajánlko-zom. Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) 20a., ajtó 3. 114

Vétel és eladás.

ELADÓ ebédlõ és uriszoba. Megtekin-tés Str. Moise Nicoara (Petõfi-utca) 10. III em. 149

OLCSO BUTOR eladó. Thökõly Imre-ü. 46. sz. 130

KONYHA HULLADÉKOT, mosléköt ma-gas áron veszek. Arad, Postafiók 105. 129

CSOMAGOLÓ PAPIR eladó. Kriszán György. Városhid-ü 20. 128

MAJDNEM ÚJ középütemre alkalmas férfi zakóöltöny 300 leért, alig használt 43-as férfi tizõs cipõ 100 leért eladó. Megtekinthetõ reggel 7-8-ig. Cím a ki-adóban. 140

BORFEDELÉS könyvelmes hintó eladó. Felvilágosítás dr. Dénesnél. Str. I. I. Bratianu (Weitzer J.-u.) 10., vagy Strada George Popo (Ferdinánd-ü. 7. 139

ÚJ ASZTALNEMÛEK, ágycemüek. paplan, élszerviz, ezüst evõeszköz. hin-taszék, hegedû, különféle holmi eladó Strada Consistoriului (Batthiányi-utca) 19. ajtó 4. 10434

RÖVID, keresztúros zongora jutányos árért eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10435

FÉNYKÉPEZÕGÉP, 13x18 teljes felsze-reléssel eladó. Cím: Wallinger hirdető-jében Lázár-utca. 10435

FAJTISZTA csodaszép orosz-pitz kölyök kutyát eladó. Bulv. Dragalina (Apponyi-ü. 8. II. 113

VARRÕGÉPEK körhajós, bõbbin, leg-jobb gyártmány raktáron. Kovács Soma Társa Arad. 108

CONVOcare.

Prin prezenta se aduca la cunostinta D-lor actionari ai firmei:

„Marta Magyar Automobil R. T. Arad” cã**adunarea generala ordinara**se va tine la **18. Ianuarie 1921.** in localul „Casei orasului” din Arad fiind la ordinea zilei:

- Raportul directiunii asupra gestiunilor anilor 1918, 1919.
- Raportul cenzorilor.
- Stabilirea bilanului si contului profit si pierdere.
- Descarcarea gestiunii directiunii si cenzorilor.
- Alegerea membrilor in directiune.
- Alegerea cenzorilor.
- Propunerea directiunii relativã la vanzarea stabilimentului (imobile, clãdiri, masini, instalatiuni, scula, drepturi de patente, si de alte aparare, modele, desenuri) precum si a materialelor (materiale brute, mater ale gata si semi-gata.)

D-ii actionari care doresc sã participe la adunarea generalã, sunt rugati a depune actiunile lor cu cel mai puþin 8 zile inaintea adunãrii generale la sediul Bãncii Comerciale din Budapesta (V. Fãrdõ-utca 1.) sau la sucursala din Arad a numitei Bãnci

Arad, la 31. Decembrie 1920.

Directiunea.

Bilan la 31. Decembrie 1919. Activa.
Uzinã Cor. 5,155,162.84; Dãtorii si efecte Cor. 18,803,249.81; proviziunile luato in inventare Cor. 10,855,152.84; Total Cor. 34,813,565.49. — **Pasiva.** Capital social Cor. 6,000,000.—; fond de rezervã Cor. 120,000.—; fond de rezervã de scaderea preþurilor Cor. 2,083,624.87; creditori Cor. 25,674,852.66; venit transpus din anul 1917. Cor. 24,696.79; profit in ani 1918—1919. Cor. 910,391.17; — Total Cor. 34,813,565.49. — **Contul profit si pierdere la 31. Decembrie 1919. Debit.** Abscrieri Cor. 1,089,900.—; interese Cor. 88,182.89; venit transpus din anul 1917. Cor. 24,696.79; profit in ani 1918—1919. Cor. 910,391.17; Total Cor. 2,113,170.85. **Credit** venit transpus din anul 1917. Cor. 24,696.79; profit de fabricaþie deducãnd toate apesele Cor. 2,083,474.06; Total Cor. 2,113,170.85.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat contul prezent si l-am aflat in deplina concordantã cu registrele stabilimentului.

MEGHIVÓ**a Marta Magyar Automobil R.-T. Arad****1921. évi január hó 18-án déli 12 órákor** Aradon, a városháza helyiségében megtartandó**rendes közgyűlésére.****Tárgysorozat:**

- Az igazgatóság jelentése az 1918. és 1919. évi üzleteredményekről
- A felügyelő-bizottság jelentése.
- A mérleg megállapítása és határozathozatal a nyereség felhasználása tekintetében.
- A határozathozatal az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvényének megadása tárgyában.
- Választás az igazgatóságba.
- Felügyelő-bizottság választása.
- Az igazgatóság indítványa a társasági telepek (ingatlanok, épületek, gépek, berendezések, szerszámok, szabadalmi és egyéb védelmi jogok, minták és rajzok), valamint az árukészletek (nyersanyagok, fél- és készárúk) eladása tárgyában.

Azok a t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, részvényeiket az alapszabályok 13. §-a értelmében a közgyűlést legalább 3 nappal megelőzőleg a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank budapesti főintézeténél: V. Furdõ-ü. 1., vagy aradi fiókjánál letétbe helyezni tartoznak.

Arad, 1920. december hó 31-én.

Az igazgatóság.

Mérlegszámla: 1919. december 31-én.
Vagyont: Gyártelep 5,155,162.84 K. Adó-sok és értékpapírok 18,803,249.81 K. Let-tári készletek: 10,855,152.84 K. Összesen: 34,813,565.49 K. **Teljes:** Részvénnytõke: 6,000,000.— K. Tartalék: 120,000.— K. Értékcsökkenési tartalék: 2,083,624.87 K. Hitelezõk 25,674,852.66 K. Nyereség-áthozat 1917. évrõl 24,696.79 K. Nyereség 1918—1919. évben 910,391.17 K. Össze-sen: 34,813,565.49 K.

Veszteség- és nyereségszámla 1919. december 31-én. **Veszteség.** Leírások: 1,089,900.— K. Kamatok 88,182.89 K. Nyereség áthozat 1917. évrõl 24,696.79 K. Nyereség 1918—19. évben 910,391.17 K. Összesen 2,113,170.85 K. **Nyereség:** Nyereségáthozat 1917. évrõl 24,696.79 K. Gyártási nyereség, levonva az összes költségeket: 2,083,474.06 K. Összesen 2,113,170.85 K.

Atvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság. 142

Aranyat, ezüstöt bármily mennyiségben a legmagasabb áron vesz a**BRANDESZ-féle ékszergyár részére a****Központi Aranybevéltõ ékszerész**

ARADON, Boulevardul Regele Ferdinand I. (József fog-ut) 12. 5207

Vésnöki munkát szép kivitelben aranyba és ezüstbe elvállal.

Kékitõs, ténás üvegeket 10434

és kor- a legmagasabb áron vesz

“Mercedes” vegyipar

Strada Dorobantilor (Urbán Iván-utca) 5.

Gyökérsurlók

s minden- kelek nagy rak- nemü :: :: tára. ::

Viszont elárusítóknak rendki-vül jutányos árak. 34

VAKOK BOLTJA

Arad, Bulv. Reg. Maria (Andrássy-tér) 3.

(Bojárát a Tabajdy Károly-utcaiban.)

Köhögés,

vagy rekedtség ellen

Elwe pemetefücsükorka legjobb.

Kapható mindenütt. 10041

Underwood írógépek

megérkeztek. Logfinomabb típus-kellékek. Szakszerű javító műhely Karbantartás elvállalása. Írás-munkák, fordítások. Gép és gyors-írási tanfolyam. 121

BODNAR, írógépvállalatánál, főpostával szemben. Telefon 33 sz**I^a II^a zománc edények**

nagyban és kicsiny- kaphatók: 103

Berta Testvéreknél, Arad.**BUTOR**. Ebédlõ és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld butorraktár. Strada Eminescu (Deák Ferencc-utca) 4836**MALOMKÖVEK** kitünõ Quarzos, müdennemü gabonára, lisziszítási hely- gépszij, lömitések, szivattyuk, tömítõk készleten Kovács Soma Társa Arad. 107**ELEGANS** hálószoba-berendezés olcsó eladó. Megtekinthetõ Varjassy J.-ü. 3. alatt. 115**WERTHEIM-KASSZA**, továbbá bognár munkálatokra alkalmas erős tölgyfapáhó, egy tizedes mérleg eladó Cím Wallinger hirdetőjében, Lázár-utca. 10434**ÚJ HALÓ**, ebédlõ szalon berendezés függönnyel, szõnyeggel, villanylámpákkal eladó. Lövész-utca 5c. 122**Ingatlan.****HAROM** szobás magánház elfoglalható lakással eladó. Purgly Lajosné-utca 147. 137**ALLOMAS MELLETT** egy bérház és egy kétszobás magánház eladó. Urschich Villanytelep. 143**TROMBITA-UTCA** 23. számú ház el-adó. 146**VIRÁG-UTCA** 9. számú sarok ház el-adó. 110**HÁZTELKET** belvárosban, esetleg lebontandó házzal keresek. Arad, Postafiók 105. 123**Üzletek.****BETEGSÉG MIATT** belvárosban jöfer-galmu élelmiszer üzlet berendezéssel 6500 Leiert eladó. Értekezhetni Schächternél, Arpad-tér 5. 69**Különféle.****HÁZASSÁGKÖZVETÍTŐK** adják le cí-müket „Arad” jeligére a kiadóban. 116**ROMAN**, német és francia fordításokat és írásbeli munkákat elvállal. Kiss Ernõ-utca 4n. 148

FOG	JEANETTA MOHR	FOG
	vizsg. fogtechnikusnõ	
	Arad, Luther-tér 1.	
	Rendel 8-12, 2-7-ig. 10511	

Domán Ignác aradi özög

ponyva kölcsönzõ üzletét átvettük és azt fenti cég alatt változatlanul tovább vezetőjük. Cégünk vásárol és elad, mindenkor a legolcsóbb napiáron gabonás, lisztes, korpás, sós, szenes, oment és minden egyéb fajta zsákot, valamint új és használt ponyvát minden nagy-ságban, melyet kölcsön is adunk. 87

Baumann János és **Baumann Lajos**, mint **Domán Ignác** cég tulajdonosai Strada Josif Vulcan (Kazinczy-utos) II.**Graf Sándor**

építész Arad, Kálvin J.-u. (Attila-tér) 12. Elvállal mindennemü modern új építkezést és általakítást, tervezést és kiviteli munkálatokat a leg-jutányosabb áron. 28

Kékitõs-üvegeket

„Korona” kékitõs-formájút átvesz: 10435

IRITZ festéküzlet,

ARAD, Lázár-Vilmos-utca.

Bognármestert,

ki az iparvasuti kocsi gyártásá-hoz is ért, alvázai készletepem-hez azonnali belépésre keresek

Klein B. Vilmos

Str. Seminariului (Sina-utca) 1a. sz. 126

I^a száraz tüzipa kapható a „Sylvia telepen” **Schweidel József-utca 9. sz.**
Eladás aprítva is. Kívánatra házhoz szállítás.